เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๘ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๖

ธรรมเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงจิต

สรุปทองคำและดอลลาร์วันที่ ๗ เมื่อวานนี้ ทองคำได้ ๑๒ บาท ๕๒ สตางค์ ดอลลาร์ได้ ๓,๑๙๙ ดอลล์ รวมทองคำที่ได้แล้วทั้งหมดทั้งที่มอบแล้วและยังไม่ได้มอบเป็นทองคำ ๖,๐๙๒ กิโล หรือ ๖ ตัน ๙๒ กิโล ดอลลาร์ทั้งหมดที่มอบแล้วและยังไม่ได้มอบได้ ๗,๕๖๕,๐๕๗ ดอลล์

โอ้ หนักมากจริง ๆ ไม่ทราบจะหมุนไปทางไหน ๆ เงินน่ะ ที่ไหนจำเป็น ๆ ทั่วประเทศไทยไม่ว่าภาคไหนนะ เราจะถือความจำเป็นเป็นสำคัญ ถ้าไม่จำเป็น ติดกับวัดเราก็ไม่ให้ ถ้าจำเป็นจริง ๆ นี้ ขอบเขตของเมืองไทยติดต่อกับเมืองนอกเราก็ให้ ถ้าไม่จำเป็นติดขอบวัดเราก็ไม่ให้ เราเอาเหตุผลเข้าว่าทั้งนั้น ผู้มาขอต้องแสดงความจำเป็นหนักเบามากน้อยให้เราฟังทุกอย่าง คือเราฟังเพื่อเหตุเพื่อผล จะเห็นแก่ได้แก่เอาแก่ได้แก่ขอเราก็ไม่ให้ อย่างนั้นไม่เป็นธรรม ผู้ขอเห็นแก่ได้อย่างเดียว ทีนี้ผู้ขอก็ไม่ทราบขาดอะไรต่ออะไร เขาทราบแต่เขาขอ เขาขาดในโรงพยาบาลเขา โรงพยาบาลอื่น ๆ ไม่ทราบขาดไม่ขาด เขาขอมันก็ถูก มันก็หลายแง่นะไม่ใช่แง่หนึ่งแง่เดียว เราค่อยพิจารณาอยู่เรื่อย

เงินในธนาคารเวลานี้ร่อยหรอเต็มที่ละ เพราะสู้รอบนอกไม่ได้นอกจากคลังหลวง รอบนอกจากคลังหลวงทั่วประเทศไทย มันจำเป็นทุกแง่ทุกมุม เรียกว่าทุกภาค เราจะต้องได้ดูให้รอบทุกภาค ๆ อันไหนจำเป็นปั๊บให้นั้นก่อน ๆ นี่กำลังพิจารณาทางสุราษฎร์ ลงไปกรุงเทพคราวนี้หากว่ามีเวลาว่างบ้าง เวลาพอ เราจะไปโรงพยาบาลพนมสารคามที่ขอรถมามาขอเรานี้เราบอกให้รอไว้ก่อน คือโรงพยาบาลนี้เราก็ให้อันหนึ่งแล้ว ระบบแก๊สทางการแพทย์ ที่ดอนตาล ก็หมอคนนี้ไปทำงานอยู่ทางโน้นตอนที่ยังไม่ได้ย้าย ก็ขออย่างเดียวกันนี้เราก็ให้ พอถูกย้ายไปโน้นย้อนกลับมาขอเราอีก เราก็ตามให้อีก ทีนี้มาขอรถยนต์เราบอกให้รอไว้ก่อน นี่เวลาเราไปกรุงเทพมีเวลาว่าง เราอาจจะเข้าไปดูโรงพยาบาลพนมสารคามหากว่ามีความจำเป็นอะไร ๆ ก็อาจให้หรือให้ ตามแต่ความจำเป็น

บางทีให้ปุ๊บเลย ไม่ขอก็มีนะ คือเราเอาความจำเป็น เฉพาะที่เราได้ยินชัดเจนของเราเป็นความแน่นอนไม่สงสัยแล้ว เป็นความจำเป็นจริง ๆ แล้วให้เลย อย่างไปโรงพยาบาลจังหวัดหนองบัวลำภู นี้เราก็เคยให้รถคันหนึ่งแล้ว ตอนนั้นเป็นอำเภอยังไม่เป็นจังหวัด เราก็สงเคราะห์ เครื่องเอกซเรย์ก็ให้ ซื้อเป็นพิเศษเลยนะ มีเครื่องเดียวที่เป็นพิเศษ คิดดูตอน

นั้นก็ตั้ง ๙ แสนแล้วนะ เขาบอกว่าเอกซเรย์พิเศษ ราคาตั้ง ๙ แสน หวุดหวิด ๆ ที่จะติดหนี้ เอ้า ติดก็ติด เราจะให้ถ้าจำเป็นจริง ๆ ทางโน้นจำเป็นจริง ๆ เลยให้ แต่ดูว่าทีแรกดูให้ที่จำเป็นคือ ศรีบุญเรือง มาขอเรา เราให้ไปที่ศรีบุญเรือง ทีนี้ทางอำเภอนี้เป็นจังหวัดแล้วเลยไปขอตรงโน้นมา อันนี้ไม่สมฐานะของเอกซเรย์เครื่องนี้ เดี๋ยวนี้เป็นจังหวัดมันใหญ่แล้วควรจะเอามาจังหวัด เลยไปขอเอามา

ทีนี้อำเภอศรีบุญเรืองที่ว่าได้เอกซเรย์พิเศษอันนี้ เลยเข้ามาอยู่ในนี้แล้ว เมื่อเราไปที่เร็ว ๆ นี้อีก พอลงรถแล้วเราก็ไปดูที่จอดรถเขา เขายังไม่รู้นะว่าเราไป พอเราลงรถแล้วก็เดินไปหาดูรอบ ๆ ที่จำเป็นเสียก่อน ไปดูก็เห็นจริง ๆ ชำรุดมาก เครื่องไม้เครื่องมือนี่รู้สึกว่ารถขาดมาก เราให้เลย อันนี้ไม่ได้ขอนะ พอขึ้นไปนู้นก็บอกว่าให้รถคันหนึ่งแล้วนะ อย่างนั้นละเรา ถ้าเป็นความจำเป็นไม่ขอก็ให้ ตกลงทางจังหวัดนี้ก็หนุนหลายด้านเหมือนกันนะ หลายล้าน ๆ แล้ว คราวที่แล้วก็สองล้านกว่า ให้รถยนต์ด้วย อำเภอต่าง ๆ ต้องวิ่งมาหาจังหวัด

ส่วนโรงพยาบาลศูนย์เรียกว่าค่อนข้างจะสมบูรณ์แล้ว เครื่องมือสำคัญ ๆ นะ เราให้แต่สำคัญ ๆ เอกซเรย์คอมพิวเตอร์ ไม่ใช่ธรรมดา เอกซเรย์ใหญ่ราคาเป็นล้าน ๆ แล้วอัลตราซาวด์ชนิดใหญ่เลย ให้ทั้งคู่เลย เครื่องมือผ่าตัดสมองเราก็ให้ เฉพาะตาเรียกว่าสมบูรณ์แบบเลย สมบูรณ์เต็มที่ เปิดโล่งไว้เลย ทางโน้นบกพร่องอะไรในเครื่องมือตาแล้วให้สั่งเลย เราจะเป็นคนคอยจ่าย อันนี้ให้ร้อยเปอร์เซ็นต์ กับตึกที่เราสร้างให้นั้นเหมือนกันมีบกพร่องตรงไหน ทีแรกเขาว่าจะต่อมันต่อไม่ได้เพราะทานน้ำหนักไม่ได้ เราก็เลยให้ต่อเติมบริเวณ บริเวณนั้นเรียกว่าให้ทั้งหมด อุปกรณ์ในตึกพวกเตียงพวกอะไรเราให้หมดเลย เดี๋ยวนี้ก็ยังเปิดโล่งไว้เหมือนกันกับตา ถ้าขัดข้องอะไรก็ให้ ถ้าเป็นเรื่องใหญ่ก็ให้มาถามเสียก่อน เราจะได้พิจารณาอีกทีหนึ่ง เช่นเป็นตึกเป็นอะไรบริเวณนั้นนะ แต่คงสร้างไม่ได้แหละ สร้างต่อเติมก็สร้างแล้วมันหมดบริเวณที่สร้างแล้ว

สำหรับโรงพยาบาลอุดรนี้เรียกว่าเครื่องมือทำตานั้นสมบูรณ์เต็มที่ คิดดูอย่างศรีนครินทร์ยังสู้ไม่ได้นะ ยังต้องมาอาศัยทางนี้ เอาคนไข้มาทิ้งไว้ทางนี้เรื่อย ว่าเครื่องมือไม่พอบ้างอะไรบ้าง ทางนี้ช่วยตลอด เพราะทางนี้สมบูรณ์ทุกอย่าง เราเห็นคุณค่าของตาที่เราไปผ่าตัดตาจากหมออุทัยมา อยู่วัดได้ ๓ วันเท่านั้นแหละ พอกลับจากกรุงเทพผ่าตามาแล้วตามันสว่างจ้า อ้าว เป็นอย่างนี้เหรอตา เหมือนเป็นตาใหม่ขึ้นมา อยู่วัดได้ ๓ วันก็ไปตกลงกับหมอเขาทันที เชิญหมอมาประชุมตูมตามเดี๋ยวนั้นเลย หมอก็บอกว่าเดี๋ยวนี้หมอไม่พอเพราะเครื่องมือไม่พอ เอ้า ทีนี้ถ้าเครื่องมือพอหมอจะพอไหม หมอบอกว่าไม่พอก็จะหาให้

พอ เอ้า อย่างนั้นเอาเลย เอาให้พอนะ ซัดตูมเลย หมอก็มาพร้อมเลย ตั้งแต่บัดนั้นมาอะไรบกพร่องซื้อเรื่อย ๆ

เราพยายามเต็มที่แหละ พอหมดนี้แล้วเราก็เลิก ๑๐ ตัน ขีดเส้นตายไว้ตรงนั้น หลวงตาก็หงายตรงนั้นเอง พอถึง ๑๐ ตันแล้วหงายทันทีเลยไม่เอาไหนแล้ว เลิกเลย พูดต้องมีคำสัตย์คำจริง ว่าอย่างไรเป็นอย่างนั้น เวลานี้ยังไม่ถึงจุดนั้นจะเอาให้พอ ให้สมเกียรติชาติไทยของเราซึ่งเป็นเวลาช่วยชาติในคราวนี้ ไม่มีคราวไหนเหมือนคราวนี้นะ จะได้ทุกสิ่งทุกอย่างก็ควรในคราวนี้ ควรทั้งหมด ไม่มีอะไรที่จะมาติเตียนได้เลย เพราะเราช่วยชาติเรา อะไรบกพร่องตรงไหนเราหามาระยะนี้ได้ทั้งนั้น พอทองคำได้ ๑๐ ตันและดอลลาร์ได้ ๑๐ ล้านแล้วทีนี้เราก็เลิก ที่จะให้รบกวนพี่น้องทั้งหลายอีกนี้เราไม่รบกวนแล้ว นี่ก็จวนเข้ามาแล้ว ส่วนที่จะได้รับบริจาคจากศรัทธาทั้งหลายมาถวายตามอัธยาศัยนั้นเราไม่ว่า ให้มาเท่าไรเราก็เพิ่มเข้า ๆ แต่ที่จะให้เรารบกวนเราไม่รบกวน เพราะเราหนักพอแล้ว หนักมากเทียว

อย่างไปคราวที่แล้วนี้จนได้ประกาศออกมาแล้ว ถ้าลงได้ประกาศออกมาแล้วเป็นอย่างนั้น จะให้เราทำอย่างนี้อีกไม่ได้แล้ว เราจะรับให้ที่จำเป็น ๆ เฉพาะ ๆ เท่านั้น จะให้เป็นอย่างนี้อีกไม่ได้แล้ว อย่างนั้นละถ้าว่าอย่างนั้นเป็นอันว่าไม่เป็นอื่นละ เป็นอย่างนั้น นี่วันที่ ๙ ก็จะลงกรุงเทพ วันที่ ๑๐-๑๑ พิจารณากันให้เสร็จเรียบร้อย หากว่าทองคำเรามันควรได้เพิ่ม เช่นอย่าง ๕๐ หรือร้อยกิโลนี้ เราอาจเพิ่มเข้า จำนวนที่เราจะเอาให้ได้นั้น ๕๐๐ กิโล ถ้าหากเราไปนี้ทองคำมันเหลือพอที่จะเพิ่มเข้าอีก เราก็จะเพิ่มเข้าไปเลย เช่น ๕๐ กิโล หรือร้อยกิโลนี้เราอาจเพิ่มเข้าไป ส่วนดอลลาร์ก็เหมือนกัน ถ้ามันเกินเป็นหมื่นขึ้นไปเราก็จะเพิ่มเหมือนกัน

เวลานี้เรากำหนดไว้ ๓ แสนดอลล์ ถ้าหากว่าได้เพิ่มเข้าไปอีกหลัก ๓๑๐,๐๐๐ ขึ้นไปแล้ว เราก็จะเอาเข้ามาเลย ถ้าเพียง ๑ พันเราคิดว่าจะยังไม่เข้า ถ้าเป็นหมื่นขึ้นไปแล้วเราจะเข้าพร้อมกันเลยให้มันเสร็จสิ้นเสียที มันหนักมากนะคราวนี้คราวหนักมากในชีวิตของเรา หนักมากที่สุด รับทุกด้านเลยเทียว ทั้งทางโลกทั้งทางธรรม เราอยู่ในจุดกลางละซิ มันก็เข้ามาโดนเรา ทีนี้มันก็ออกละที่นี่

อย่างเรื่องศาสนาโดยตรง ก็อย่างเรื่องที่แล้ว ๆ เห็นไหมล่ะ พ.ร.บ.แรแบน่ะ ก็อย่างนั้นแล้ว เรามันอยู่จุดศูนย์กลาง อันนี้ศูนย์กลางร้อยเปอร์เซ็นต์เลย เราก็อยู่ในท่ามกลางของศาสนาด้วย เรื่องเหล่านี้ก็เข้ามาจุดนี้ด้วย เราจะอยู่เฉย ๆ ได้ยังไง อย่างนี้ละเรื่องมันเลยกระเทือนกันหมดทั้งทางโลกทางธรรม กระเทือนมาถึงเราทั้งนั้น มันเกี่ยวโยงไปหมด

เมื่อมันเกี่ยวโยงแล้วอะไรอยู่ในความรับผิดชอบของเรา เราก็ต้องออกแหละ อย่างนั้นนะ ถ้าไม่ใช่เรื่องเดียวกันเราไม่ไปยุ่ง เพราะการดำเนินนี้เราดำเนินตามหลักธรรมหลักวินัย เราไม่ได้เอาทางโลกทางสงสารเข้ามา มาแล้วไปยุ่งกับอย่างนั้นเราทำไม่ได้ ที่เราเกี่ยวอยู่นี้ก็คือมันเกี่ยวกับเรื่องธรรมเรื่องวินัย เรื่องสิทธิหรืออำนาจซึ่งเรากำลังทำหน้าที่อยู่ด้วยความชอบธรรม อะไรที่จะมากีดมาขวางมาทำลายไม่ได้ว่างั้นเลย นี่ละที่มันเกี่ยวโยงคือเกี่ยวโยงอย่างนี้แหละ

เช่นอย่างพุทธศาสนาที่ผ่านมาสักครู่นี้ก็อย่างเดียวกัน ไม่ทำไม่ได้ แน่ะ เห็นไหมล่ะ มันก็ต้องเป็น ถ้าเป็นเรื่องของทางโลกล้วน ๆ เราไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง เราก็ไม่ไปเกี่ยวข้อง ถ้ามีส่วนเราเกี่ยวข้องอยู่เราก็ต้องเกี่ยวข้อง แน่ะ ก็อย่างนั้นแหละ เกี่ยวข้องโดยหลักธรรมหลักวินัยด้วยความชอบธรรม เราไม่ให้ก้าวก่ายกับธรรม ยิ่งพระวินัยของพระด้วยแล้วยิ่งหนักแน่น เคลื่อนคลาดไม่ได้ ส่วนธรรมยังพิจารณาควรไม่ควร ๆ อีกทีหนึ่ง ถ้าเข้ากับธรรมได้แล้วเอาเลย ถ้าเข้าไม่ได้ก็ไม่เข้าไม่ไปเกี่ยว เป็นอย่างนั้น วันนี้ก็ไม่มีอะไรพูดละนะ

หลวงตาเจ้าคะ วันนี้เดี๋ยวลากลับเจ้าค่ะ แล้วก็อาทิตย์หน้าจะไปสอนปริญญาเอกบริหารการศึกษา ที่มหาวิทยาลัยบูรพา แล้วก็จะเอาความคิดที่หลวงตาบอกว่า ต้องให้เด็กเน้นปฏิบัติเจ้าค่ะ ถ้าแม้นผู้บริหารที่มาเรียน เป็นผู้บริหารทางจันทบุรี ชลบุรีแถบนั้น แล้วก็เราก็สะดวกเกี่ยวกับโรงเรียนของเขาถ้าเป็นระดับประถมปลายก็ขนาดเด็ก ๒ คนนี้ ก็จะสอนเน้นปฏิบัติค่ะ ให้เขาพัฒนาชุดการเรียนการสอนขึ้นมา แล้วก็วัดก่อนเรียนหลังเรียนเพื่อจะทำเป็นชุดการเรียนการสอนตัวอย่างทั่วประเทศ ขอบารีหลวงพ่อด้วยเจ้าค่ะ

นี่ละการปฏิบัติตัว เป็นคนดี เด็กดีสำคัญมากนะ ให้มีกรอบของความดีสำหรับเด็กชั้นนั้น ๆ เอาธรรมเข้าไปแทรก ๆ

เจ้าค่ะ ถ้าเป็นจันทบุรีก็จะเอา**วัดของหลวงปู่ฟัก**เป็นหลักเจ้าค่ะ ยังไม่ทราบผู้เรียนว่าเป็นผู้บริหารทางไหน แต่อยู่ภาคตะวันออกทั้งหมดเจ้าค่ะ ทีนี้รู้สึกจะมีวัดทางบางพระที่หลวงพ่อเคยไป ที่พอเป็นหลักได้ ผู้บริหารทางบางพระจะใกล้กับมหาวิทยาลัยมากเจ้าค่ะ

คือพระกรรมฐานบางองค์ท่านก็ไม่เคยเกี่ยวกับโลกเลย อย่างนี้ท่านก็ปฏิบัติยากเหมือนกันนะ คือท่านไม่ค่อยเข้าใจเรื่องโลกเรื่องสงสารท่านก็ปฏิบัติยากเหมือนกัน

คือเวลาท่านใช้เล่มของหยดน้ำบนใบบัวนะเจ้าค่ะ จะมีวิธีเดินจงกรม และฝึกสมาธิทีนี้ก็จะให้เด็กไปดูท่านเป็นแบบแล้วก็ให้เด็กลองทำดู แล้วให้ท่านเป็นแบบอย่างหน่อยให้ครูเขาเห็นค่ะ

เออ ให้ท่านแนะอย่างนั้นได้อยู่ อย่างนั้นได้

ค่ะ ๆ

ให้มีพักอารมณ์จิตบ้างนะ พักอารมณ์ของจิตบ้าง คือจิตของเรานี้ตั้งแต่ตื่นนอนมันจะหมุนตัวของมันออกตลอด นี้เรียกว่า**กิเลส** คือมันติดเครื่องของมันเองเลย หมุนไปตามเรื่องของกิเลสล้วน ๆ ตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งหลับ ไม่มีเรื่องธรรมเข้าเป็นเบรกห้ามล้อเลย เป็นอย่างนั้นชาวพุทธเรา ใคร ๆ ก็เหมือนกัน **แม้แต่พระที่มาบวชในพุทธศาสนายังไม่รู้เรื่องว่าเดินจงกรมเป็นยังไง นั่งสมาธิภาวนาเป็นยังไงอย่างนี้มีอยู่มากทีเดียวนะ ไม่ใช่ธรรมดา ฟังแต่ว่ามากทีเดียว** ผู้ที่จะเข้าใจนี้ก็ไม่พ้นทางภาคปฏิบัติแหละ กรรมฐานท่านเข้าใจในเรื่องนี้ท่านทำ จิตของท่านจึงสงบ

ถ้าพูดถึงเรื่องความสงบนี้นะ พระที่ท่านอยู่ในป่าในเขา ยอมรับเลยว่าท่านสงบ แต่ท่านไม่ได้แสดงตัว เหมือนว่าผ้าขี้ริ้วห่อมูตรห่อคูถ แต่ความจริงผ้าขี้ริ้วห่อทอง ท่านเงียบ ๆ ของท่านสงบอยู่ภายในท่านไม่ยุ่งกับอะไร มุ่งต่อธรรมล้วน ๆ ธรรมนั้นเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงจิตใจให้จิตใจสงบเย็น รู้เหตุรู้ผลหนักเบามากน้อยอยู่กับจิต จิตนี้อยู่กับธรรมเป็นเครื่องอบรม ถ้าธรรมเป็นเครื่องอบรมแล้วสติมีขึ้นมา ปัญญามีขึ้นมาเพราะความสงบเย็นใจมีขึ้นได้ แน่ะ เมื่อมีขึ้นแล้วสิ่งเหล่านี้จะค่อยแตกแขนง หน้าที่การงานต่าง ๆ ที่จะพลิกแพลงเปลี่ยนแปลงไปทางไหนนี้จะไม่พ้นจากจิตที่เป็นตัวการ

เพราะจิตนี้เป็นผู้ได้รับการอบรมตลอดนะ พลิกแพลงไปทางไหนจิตนี้จะค่อยสอดส่องดู ๆ ความผิดถูกชั่วดี จิตเป็นนักรู้ต้องรู้เมื่อพิจารณา นอกจากเราไม่สนใจพิจารณาความอยากความทะเยอทะยานดึงไปทางไหนก็วิ่งไปตาม ๆ นี่ความรู้ รู้ไปตามความเสียหาย ถ้าความรู้เป็นธรรมที่เกิดจากการอบรมได้พอประมาณแล้วมันจะมีเบรกห้ามล้อกันอะไรผิดอะไรถูกมันจะรู้ ๆ รู้อยู่ภายในของเรื่อง ไม่มีใครบอกมันก็รู้เองนะการภาวนาเรื่องภาวนาจึงเป็นเรื่องสำคัญมากทีเดียว ยิ่งจิตมีความสงบร่มเย็นเข้าไปเท่าไรยิ่งสั่งสมเหตุผลเข้าไปในตัวเอง เหตุผลดีชั่วต่าง ๆ จะรู้ได้เร็ว ๆ หักห้ามได้เร็ว นั่น ปล่อยลงไปก็เรียกว่า ปล่อยในทางที่ถูก เช่น หมุนพวงมาลัยก็หมุนไปทางปลอดภัย ๆ เร่งคันเร่งก็เร่งไปทางที่จะให้ถึงจุดที่หมาย นี่ละการภาวนาเป็นอย่างนั้น จึงไม่ใช่เรื่องเล็กน้อยนะการภาวนา

ท่านอยู่ในป่าในเขาส่วนมากเป็นอย่างนั้นละ พระกรรมฐานที่ท่านมุ่งต่ออรรถต่อธรรมจริง ๆ ภายในของท่านเย็น ภายนอกก็เหมือนผ้าขี้ริ้วไม่ค่อยมีอะไร แต่ภายในสง่า ถ้าพูดถึงประมวลความสุขแล้ว เอ้า ชาวไทยเราเป็นชาวพุทธด้วยกัน ใครจะได้รับความสุขมากกว่ากัน ชี้นิ้วเลยเรา ผู้ตั้งใจปฏิบัติอบรมกรรมฐานนั้นแลผู้จะรับความ

สงบสุขร่มเย็นภายในจิตใจ ผู้อื่นรองไปโดยลำดับ ถ้ามีแต่ความรู้ของโลกล้วน ๆ แล้วไม่มีความหมาย มันดีดไปทางโลก คือความรู้นั้นมันเป็นเครื่องมือของกิเลสว่างั้นเถอะนะ กิเลสลากไปให้ลืมเนื้อลืมตัวไปเรื่อย ๆ ถ้าเป็นธรรมมีเบรกห้ามล้อ รู้ผิดรู้ถูก

ควรจะเริ่มตั้งแต่ประถมปลายไหมเจ้าคะ เพราะว่าตามหลักจิตวิทยาเขาบอกว่า คนนี้บุคลิกของเขานี้จะเริ่มตั้งแต่วัยอย่างนี้นะค่ะ ทีนี้ก็คิดว่าถ้าไปสอนเด็กวัยโตคงจะลำบากหน่อยเจ้าค่ะ กว่าจะรู้เรื่องปฏิบัติ เอาขนาดนี้เจ้าค่ะ

เด็กวัยโตมันเป็นอะไร

เด็กวัยโตนี่มันปลูกฝังยาก ให้เขาสอบอย่างที่เอามารายงาน ม.ปลายเจ้าค่ะ แต่ถ้ามาเป็นประถมปลายกับ ม.ต้น ขนาดนี้อย่างนี้เชื่อฟังได้ง่าย แล้วก็จะปลูกเป็นบุคลิกของเขาไปได้ตลอดเจ้าค่ะ ไม่ทราบว่าหลวงพ่อคิดยังไง

คิดว่ายังไง เดี๋ยวนี้มันขวางกันละซิถึงได้ว่านี่ มันโตเท่าไรยิ่งได้ศึกษาอบรมทางอรรถทางธรรม ทางดี ๆ มากกว่าเด็กอย่างนั้นถึงถูก ใหญ่เท่าไรก็ยิ่งมีอรรถมีธรรมยิ่งเป็นของดีมันก็ยิ่งเป็นผู้นำได้ดี ให้ผู้ใหญ่โก้เก๋มาสอนเด็กใช้ไม่ได้

อย่างนั้นต้องเด็กโตด้วยค่ะ

เช่นอย่างสมภารวัด อย่างหลวงตาบัวนี้โก้เก๋สบาย แล้วสอนพระให้มีกฎมีระเบียบมันเป็นไปได้ไหม ฟังซิ หลวงตาต้องเป็นตัวกฎตัวระเบียบก่อนเพื่อนทั้งหมด นำหน้าทุกอย่าง หัวหน้าต้องออกนำเลย เช่นอย่างตอนเย็นนี้ด้อม ๆ ออกมา ถึงเวลาพระปัดกวาดตรงไหน เหมาะไม่เหมาะตรงไหนเราจะสอดโน้นสอดนี้ไปโน้นไปนี้เรื่อย เดี๋ยวโบกมือมาตรงนี้เป็นอย่างนั้น ๆ ตรงนั้นเป็นอย่างนั้น ๆ เพื่อให้พระปฏิบัติแล้วต่อไปจะได้ยึดอันนี้เป็นหลักต่อไป ความหมายว่าอย่างนั้น

ทีนี้ถ้าอย่างนั้นเราก็ไปคัดเอาเด็กที่สอบของเราได้คะแนนดี ๆ ครั้งที่แล้วที่มารายงานนะค่ะ เอาพวกนั้นมาฝึกว่าได้คะแนนดีนี่ ฝึกแล้วจะไปดีไหมนะเจ้าคะ เอาพวกนั้นนะเจ้าคะ

เออ ฝึกหัดภาวนาไม่ว่าเด็กไม่ว่าผู้ใหญ่นะ หลักใหญ่ขึ้นอยู่กับว่า คำว่าภาวนาคือสำรวมความรู้มาสู่จิตดวงเดียว คือจิตมันส่ายแส่ความรู้นี้ออกไปข้างนอก ทีนี้ประมวลความรู้ทั้งหลายเข้ามาสู่จิตเรียกว่าภาวนา เมื่อจิตรวมความรู้เข้ามานี้แล้ว จิตจะเข้าสู่ความสงบ ถ้ายิ่งเป็นความสงบปรากฏขึ้นในจิตแล้ว ไม่ว่าใครจะตื่นเนื้อตื่นตัวขึ้นเป็นลำดับเลย แล้วทุกสิ่งทุกอย่างหน้าที่การงานอะไรจะเป็นชิ้นเป็นอันขึ้นมาจากหลักใหญ่นี้นะ หลักใหญ่

เป็นหลักพินิจพิจารณาใคร่ครวญเข้าใจเหรอ ถ้าอันนี้ไม่มีหลักมันเหลวไหลได้ทั้งนั้น เข้าใจแล้วนะ

เข้าใจเจ้าค่ะ

เออ เอาเท่านั้นละนะวันนี้ไม่พูดอะไรมาก พูดเท่านั้นละ

ชมการถ่ายทอดสด ธรรมะหลวงตามหาบัว วันต่อวัน ได้ที่

www.luangta.com หรือ www luangta.or.th